

V. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczutowo

1. Uwagi ogólne

Gmina jest wspólnotą samorządową zorientowaną na zaspokajanie potrzeb jej mieszkańców. Dlatego też władze gminy we wszystkich swych działaniach muszą dążyć do jak najlepszego i najpełniejszego zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności. Zgodnie z kanonami nowoczesnie rozumianej polityki społecznej polegać ma to nie jedynie na dystrybucji dóbr, lecz stwarzaniu możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Oczywiście biorąc pod uwagę istotę zrównoważonego rozwoju należy pamiętać o osobach wykluczonych, które z różnych przyczyn nie stają się beneficjentami przemian i wzrastającego poziomu życia. Obowiązującym minimum zaś powinno być zapewnienie bytowania jednostce w warunkach nieurągających jej godności.

2. Misja i wizja Gminy Szczutowo na płaszczyźnie polityki społecznej

Misja wskazuje naczelny cel polityki społecznej w Gminie Szczutowo, wokół którego powinny koncentrować się działania lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych. Misja powinna w pełni oddawać aspiracje mieszkańców i stanowić czynnik integracji lokalnej społeczności wokół zasadniczych spraw służących długofalowemu rozwojowi społecznemu gminy. Misja to przesłanie będące podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych, silnych więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami gminy oraz ich różnymi reprezentacjami. W wyniku prac warsztatowych w Gminie Szczutowo przyjęto następującą **Misję** polityki społecznej:

Gmina Szczutowo swoje działania koncentruje i ukierunkowuje na poprawie jakości życia obywateli, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, niepełnosprawnych, ubogich i zagrożonych patologiami.

W wyniku prac warsztatowych w Gminie Szczutowo przyjęto następującą **Wizję** gminy:

Szczutowo gminą atrakcyjną, przyjazną, o wysokich standardach życiowych mieszkańców, odznaczającą się wysokim poziomem aktywności społecznej.

3. Cele strategiczne

Dla realizacji celu nadrzędnego – misji, sformułowano 6 celów podstawowych – strategicznych, którym przyporządkowano działania operacyjne służące szybkiemu ich osiągnięciu.

Przedstawiony plan operacyjny jest wynikiem wspólnych prac członków Zespołów zadaniowych, którzy analizowali strategiczną politykę społeczną Gminy, sformułowali priorytety rozwoju gminnej polityki społecznej oraz założenia planów operacyjnych niniejszej Strategii. Rolą Podzespołu Koordynacyjnego było wspieranie procesu budowy strategii poprzez stosowanie odpowiednich narzędzi i technik pracy indywidualnej i grupowej, proponowanie nowych rozwiązań oraz opracowanie końcowych zapisów w planach operacyjnych. Niniejsza strategia posiada strukturę (układ celów i zadań) ułatwiającą jej wdrażanie i cykliczną aktualizację.

Dla uszczegółowienia oraz przejrzystości dokumentu, niżej wymienione cele strategiczne oraz przyporządkowane im plany operacyjne opisano w formie tabelarycznej, są to działania na 6 płaszczyznach:

1. Wsparcie dla rodzin dotkniętych ubóstwem.
2. Ograniczanie bezrobocia na terenie gminy oraz łagodzenie jego negatywnych skutków społecznych.
3. Działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin patologicznych i zagrożonych patologiami.
4. Działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, starszych i przewlekle chorych.
5. Działania na rzecz dzieci, młodzieży i ich rodzin
6. Wzmocnienie oddziaływania i intensyfikacja działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczutowie.

Powyższe cele strategiczne określają kierunki działań (odpowiadają na pytanie: co chcemy osiągnąć?) oraz wskazują cele w perspektywie czasowej.

4. Cele operacyjne (podstawowe) – obszary priorytetowe

Cele strategiczne realizowane są poprzez konkretne działania służące ich realizacji. Są one podstawą wdrażania strategii, posiadają określone ramy organizacyjne – instytucję koordynującą, partnerów, termin realizacji i źródła finansowania. Część zadań w swej treści oraz zakresie działania może służyć realizacji różnych celów strategicznych bądź operacyjnych. Mówiąc o zadaniach mamy na myśli nie tylko zadania inwestycyjne, rozwijające infrastrukturę społeczną. Specyfiką niniejszej strategii jest dominująca liczba zadań „miękkich”, dotyczących inwestycji niematerialnych (w człowieka), czyli działania ze sfery społecznej, kulturalnej, edukacyjnej, a także rynku pracy. Część zadań stanowi jednorazowe bądź cykliczne przedsięwzięcia, jednakże w zapisach niniejszej strategii istnieją także

zadania ciągle (wdrażane na bieżąco), a ich realizacja będzie miała duży wpływ na rozwój społeczny Gminy Szczutowo.

Realizacji założonych celów Strategii posłużą zasady konstytuujące funkcjonowanie lokalnej społeczności, są to:

- Zasada zrównoważonego rozwoju - zapewniająca równowagę w układzie społecznym, przestrzennym i ekologicznym.
- Zasada rozwoju kierunkowego – poprzez wzmocnienie programów realizowanych (sprawdzonych) oraz sukcesywne wdrożenie innowacyjnych form i metod polityki społecznej.
- Zasada orientacji na mieszkańców – według której podmiotem działania w lokalnej polityce społecznej powinna być społeczność lokalna i poszczególni mieszkańcy. Źródłem zmian i rozwoju są ludzie, ich dążenia, umiejętności i wiedza, a władza powinna sprzyjać wysokiej aktywności mieszkańców gminy.
- Zasada lokalnego zróżnicowania celów i narzędzi oddziaływania – określająca lokalną hierarchię celów i kierunków działania w programach operacyjnych, do których należy dostosować różne elementy realizacyjne. Lokalna polityka wspierająca rozwój gminy musi odpowiadać specyficznym uwarunkowaniom zewnętrznym i zachodzącym zmianom oraz być spójna z planami i programami na szczeblu gminy, powiatu i województwa.

W wyniku dokonanej analizy SWOT przez uczestników warsztatów w dniu 18 listopada 2008 roku poszczególnym celom strategicznym przypisano cele operacyjne w których wskazano działania służące osiągnięciu celu (dające odpowiedź na pytanie - w jaki sposób cel można osiągnąć?). Cele operacyjne wskazują zatem określone narzędzia, sposoby realizacji celów strategicznych oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

1) Cel podstawowy 1 – Wsparcie dla rodzin dotkniętych ubóstwem

Tabela Nr 28 – Cel podstawowy 1

– Realizatorzy i działania na rzecz wsparcia dla rodzin dotkniętych ubóstwem

Wsparcie dla rodzin dotkniętych ubóstwem			
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji	wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Działania ratunkowe polegające na udzielaniu doraźnej pomocy w formie pieniężnej - świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych, zasiłków i stypendiów dla dzieci i młodzieży. – Działania polegające na udzielaniu świadczeń w formie niepieniężnej – dotacja na posiłki dzieci w szkole, zakup podręczników, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. – Łagodzenie skutków ubóstwa poprzez organizowanie robót publicznych i organizowanie prac społecznie użytecznych. – Praca socjalna z beneficjentami mająca na celu wskazanie umiejętnego sposobu odkrycia i wykorzystania ich własnych zasobów (praca socjalna, wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe). – Stałe doskonalenie współpracy pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem ubóstwa. – Stała weryfikacja przyznawanych świadczeń (głównie pieniężnych), tak aby przyznawana pomoc trafiała do osób rzeczywiście jej potrzebujących. – Pomoc prawna i merytoryczna grupom AA. – Lokalna zbiórka odzieży i żywności. – Uważliwanie na problemy innych. – Tworzenia warunków do rozwoju wolontariatu dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wójt Gminy. – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczutowie. – Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu. – Organizacje pozarządowe, Stowarzyszenia, Fundacje, Parafie, Szkoły z terenu gminy, Przedsiębiorcy, Media lokalne i regionalne, 	Praca ciągła	<ul style="list-style-type: none"> Liczba udzielonych świadczeń Liczba zorganizowanych prac Liczba udzielonych porad/utworzonych punktów konsultacyjnych Liczba podjętych form współpracy, podpisanych porozumień Liczba udzielonych porad/godz Liczba zbiórek odzieży Liczba i rodzaj podjętych inicjatyw

Źródło: Dane wypracowane przez uczestników zajęć warsztatowych w dniu 18.11.2008

2) Cel podstawowy 2 - Ograniczanie bezrobocia na terenie gminy oraz łagodzenie jego negatywnych skutków społecznych.

Tabela Nr 29 – Cel podstawowy 2

– Realizatorzy i działania na rzecz ograniczania bezrobocia na terenie gminy oraz łagodzenia jego negatywnych skutków społecznych.

Ograniczanie bezrobocia na terenie gminy oraz łagodzenie jego negatywnych skutków społecznych			
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Podejmowanie działań na rzecz powstawania nowych miejsc pracy w gminie. – Współpraca z PUP i organizacjami pozarządowymi w celu przygotowania i realizacji projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (organizowanie szkoleń, przekwalifikowanie). – Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, przygotowanie zawodowe). – Organizowanie pomocy psychologa w celu eliminacji negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia. – Działania na rzecz dostosowania profili kształcenia placówek oświatowych szczebla ponadgimnazjalnego do potrzeb lokalnego rynku pracy. – Działania informacyjne i konsultacyjne na terenie urzędu gminy dla bezrobotnych poszukujących pracy. – Zatrudnianie absolwentów z terenu gminy w pierwszej kolejności 	<ul style="list-style-type: none"> – Wójt Gminy. – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – w Sierpcu. – Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu; – Pracodawcy (staże). – Przedsiębiorcy. 	Praca ciągła	<p>Liczba: inicjatyw, projektów, szkoleń, osób biorących udział w szkoleniach, Liczba porad, godzin pracy psychologa (utworzonych punktów konsultacyjnych)</p> <p>Formy doradztwa zawodowego, liczba i rodzaje działań w szkołach oraz na potrzeby mieszkańców</p> <p>Liczba i rodzaje działań</p> <p>Liczba zatrudnionych absolwentów</p>

Źródło: Dane wypracowane przez uczestników zajęć warsztatowych w dniu 18.11.2008

3) Cel podstawowy nr 3 – Działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin patologicznych i zagrożonych patologiami.

Tabela Nr 30 – Cel podstawowy 3

– Realizatorzy i działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin patologicznych i zagrożonych patologiami.

Działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin patologicznych i zagrożonych patologiami			
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> - Informowanie rodzin o dostępnych formach pomocy. - Promocja wartości rodzinnych. - Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie nowoczesnych metod wychowawczych. - Koordynacja działań i współpraca ośrodka pomocy społecznej, szkoły, instytucji kościelnych w zakresie wsparcia udzielanego rodzinie. - Działania korekcyjno – edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie. - Stworzenie dzieciom i młodzieży alternatywnych metod spędzania wolnego czasu (świetlice środowiskowe, kawiarenki internetowe, zajęcia sportowe, itp.). 	<ul style="list-style-type: none"> - Wójt Gminy. - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczutowie; - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu. - Szkoły - Klub AA, - Policja, - Służba Zdrowia 	Praca ciągła	Liczba i forma działań informacyjnych edukacyjnych Formy koordynacji Rodzaje i liczba działań korekcyjnych Liczba: utworzonych świetlic, kawiarenek internetowych, innych działań na rzecz organizacji wolnego czasu młodzieży

Źródło: Dane wypracowane przez uczestników zajęć warsztatowych w dniu 18.11.2008

4) Cel podstawowy nr 4 – Działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, starszych i przewlekle chorych.

Tabela Nr 31 – Cel podstawowy 4

– Realizatorzy i działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, starszych i przewlekle chorych.

Działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, starszych i przewlekle chorych.			
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji	Wskaźniki
– Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych.	Wójt Gminy.	Praca ciągła	Formy usług i liczba udzielonych
– Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych uniemożliwiających dostęp do dóbr i usług osobom starszym i niepełnosprawnym.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczutowie.		Liczba obiektów przy których zlikwidowano bariery architektoniczne
– Pomoc w okresowym wyręczaniu opiekunów rodzinnych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu.		Liczba rodzin objętych pomocą
– Pomoc w wyposażaniu mieszkań chronionych dających możliwość utrzymania maksymalnie długiej samodzielności.	Szkoły,		Liczba mieszkań, które wyposażono
– Wsparcie dla oddolnych inicjatyw integracyjnych i kulturalnych osób starszych i niepełnosprawnych (grupy samopomocowe, Kluby Seniora itd.).	SP ZOZ,		Formy wsparcia i liczba działań, np. utworzonych grup samopomocowych
– Organizacja cyklicznych wyjazdów i spotkań tematycznych dla osób starszych (wycieczki rekreacyjne, edukacyjne, w tym o charakterze sakralnym)	Biblioteki,		Liczba zorganizowanych spotkań
– Organizacja spotkań integracyjnych, okolicznościowych, związanych z tradycjami świątecznymi oraz kultywowaniu lokalnych tradycji.	OSP,		Liczba zorganizowanych spotkań, powstałych zespołów, grup problemowych
– Organizacja między pokoleniami spotkań integracyjnych, aktywizujących do wspólnych działań na rzecz powstania zespołów, czy grup problemowych z różnych dziedzin życia.	Parafia,		Liczba powstałych punktów/ placówek
– Organizacja mobilnych punktów utrzymywania sprawności fizycznej (rehabilitacja ruchowa).	Stowarzyszenia i grupy nieformalne,		
	media lokalne,		

Źródło: Dane wypracowane przez uczestników zajęć warsztatowych w dniu 18.11.2008

5) Cel podstawowy nr 5 – Działania na rzecz dzieci, młodzieży i ich rodzin

Tabela Nr 32 – Cel podstawowy 5

– Realizatorzy i działania na rzecz dzieci, młodzieży, rodzin i osób starszych

Działania na rzecz dzieci, młodzieży, rodzin i osób starszych			
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – organizacja czasu wolnego poprzez przygotowanie oferty alternatywnych metod spędzania wolnego czasu - zajęcia dodatkowe pozalekcyjne (sport – różnorodność dyscyplin, zajęcia muzyczne, języki obce, taniec, zajęcia wokalnie-muzyczne, hobby, itp.), – edukacja rodziców w zakresie nowoczesnych metod wychowywania tj. udzielenia wsparcia, doraźnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej, – budowa i wyposażanie placów zabaw dla dzieci, – organizacja przedszkoli, – doradztwo zawodowe – pomoc w wyborze ścieżki kształcenia, – stworzenie przejrzystych warunków korzystania z obiektów publicznych udostępnionych dla nieformalnych spotkań młodzieży oraz opieka nad tymi grupami. – organizacja cyklicznych wyjazdów i spotkań tematycznych. – uatrakcyjnienie oferty i dostosowanie godzin otwarcia bibliotek dla potrzeb czytelników, – udzielanie wsparcia merytorycznego, prawnego i finansowego organizacjom społecznym formalnym i nieformalnym oraz promowanie ich działań. 	<p>Wójt Gminy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczutowie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu. Szkoły, SP ZOZ, Biblioteki, OSP, Parafia, Stowarzyszenia i grupy nieformalne,</p>	Praca ciągła	<p>Rodzaje i liczba zorganizowanych dodatkowych zajęć</p> <p>Liczba spotkań, szkoleń informacyjnych edukacyjnych</p> <p>Liczba utworzonych placów zabaw</p> <p>Liczba utworzonych przedszkoli</p> <p>Formy doradztwa, liczba osób objętych doradztwem</p> <p>Powstanie reguł (opisanych w dokumencie) rozpowszechnienie ich wśród mieszkańców</p> <p>Liczba spotkań, wyjazdów, zmiany pracy biblioteki, jeśli tak wynika z sugestii mieszkańców</p> <p>Formy wsparcia i liczba organizacji i grup nieformalnych objętych pomocą.</p>

Źródło: Dane wypracowane przez uczestników zajęć warsztatowych w dniu 18.11.2008

6) Cel podstawowy nr 6 – Nawiązanie, zacieśnienie i wspieranie współpracy instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Tabela Nr 33 – Cel podstawowy 6

Realizatorzy i działania na rzecz nawiązania, zacieśnienia i wspierania współpracy instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Nawiązanie, zacieśnienie i wspieranie współpracy instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.			
Działania służące osiągnięciu celu	Realizatorzy i podmioty wspierające	Okres realizacji	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie kadrowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczutowie. - Wprowadzenie nowoczesnych metod pracy i podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w GOPS w Szczutowie. - Współpraca instytucji i podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i koordynacja wspólnie podejmowanych działań. - Podnoszenie kwalifikacji osób uczestniczących w działaniach na rzecz rozwiązywania problemów społecznych (szkolenia, kursy, warsztaty). - Wymiana informacji, doświadczeń, korzystanie z pozytywnych wzorców innych gmin. 	Wójt Gminy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczutowie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu. Szkoły, SP ZOZ, Biblioteki, OSP, Parafia, Policja, Wymiar sprawiedliwości Stowarzyszenia i grupy nieformalne,	Praca ciągła	Liczba szkoleń, liczba nowych pracowników Liczba porozumień, przygotowanie umów o współpracy z organizacjami pozarządowymi Liczba wprowadzonych nowych metod, liczba szkoleń/konsultacji Liczba wizyt studyjnych, liczba podjętych działań

6) Źródło: Dane wypracowane przez uczestników zajęć warsztatowych w dniu 18.11.2008

Z powyższych działań wynika, iż na pierwszym planie postawiono instytucję rodziny, ponieważ to dzięki niej jednostka może realizować swoje potrzeby przynależności do grupy, bezpieczeństwa, afirmacji. To w tej komórce społecznej tworzone, powielane i utrwalane są wzorce zachowań. W dobie coraz szybszego tempa życia, kiedy rodzice coraz mniej czasu poświęcają wychowywaniu dzieci, kiedy lansowane są konsumpcyjne modele życia, pomoc rodzinie jest szczególnie ważna. Kierowana do rodziny pomoc realizowana jest na wszystkich płaszczyznach celów strategicznych.

5. Podmioty realizujące politykę społeczną na terenie Gminy Szczutowo

Działania służące osiągnięciu celów – są wskazówką do podejmowania konkretnych zadań których realizatorami są wszystkie podmioty realizujące politykę społeczną jak również ją wspierające.

Podmiotami realizującymi politykę społeczną na terenie Gminy Szczutowo są:

- Urząd Gminy w Szczutowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczutowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Szczutowie z filią w Gójsku, biblioteka parafialna i biblioteki szkolne,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gójsku,
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta,
- Gimnazjum im. Polskich Olimpijczyków w Szczutowie,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szczutowie z/s w Gójsku (ośrodek zdrowia w Gójsku i w Szczutowie),
- Jednostki OSP w Szczutowie, w Gójsku, Podlesiu, Mierzęcienie i Blinnie.
- Jednostki pomocnicze (sołectwa)
- Parafie,
- Przedsiębiorcy,
- Kluby sportowe z terenu Gminy Szczutowo
- Organizacje pozarządowe
- Grupy nieformalne z terenu gminy (koła gospodyń wiejskich, chóry, orkiestra, grupa AA, itp.),
- Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie,
- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego,
- Starostwo Powiatowe w Sierpcu wraz z jednostkami organizacyjnymi (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu, Dom Pomocy Społecznej w Szczutowie).
- Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu,
- Lokalna organizacje i grupy działania np. Lokalna Organizacja Turystyczna „Nad Skrwą i Sierpinią” . Lokalna Grupa Działania „Sierpeckie Partnerstwo” itp.
- Media lokalne i regionalne
- Inni, wyżej nie wymienieni partnerzy.

6. Zadania zmierzające do realizacji celów strategicznych - katalog projektów społecznych.

W czasie zajęć warsztatowych poszczególne grupy zadaniowe wskazały obszary, w których należałoby podjąć działania w sferze polityki społecznej. **Katalog projektów społecznych** przedstawiono poniżej:

1. Projekt pod nazwą roboczą „**Rozwijanie działalności artystycznej – prowadzenie orkiestry i 4-głosowego chóru mieszanego**”

Cel projektu :

- 1) Aktywizacja działalności kulturalnej, rozwijanie zainteresowań młodzieży i osób starszych;
- 2) Zagospodarowanie czasu wolnego;
- 3) Integracja międzypokoleniowa;
- 4) Kształtowanie gustów muzycznych wśród społeczeństwa;
- 5) Promocja Gminy.

Beneficjenci korzystający z projektu:

- 1) Dzieci, młodzież, osoby starsze, emeryci i renciści;
- 2) Odbiorcy (widzowie, słuchacze).

2. Projekt pod nazwą roboczą „**Bierzemy własne sprawy w swoje ręce**”

Cel projektu :

- 1) Promocja form aktywnego i efektywnego spędzenia czasu wolnego;
- 2) Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień;
- 3) Kształtowanie postaw prospołecznych, rozwijanie relacji interpersonalnych;
- 4) Kształtowanie odpowiedzialności za własne działania, zdrowie, mienie społeczne;
- 5) Zapobieganie uzależnieniom.

Beneficjenci korzystający z projektu:

- 1) Dzieci i młodzież, osoby starsze, emeryci i renciści,

3. Projekt pod nazwą roboczą „**Szczutowski Uniwersytet Trzeciego Wieku**”

Cel projektu :

- 1) Kształcenie w tym kształcenie na odległość;
- 2) Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień;
- 3) Zagospodarowanie czasu wolnego.

Beneficjenci korzystający z projektu:

- 1) Osoby starsze, emeryci i renciści, osoby niepracujące.

4. Projekt pod nazwą roboczą „**Od przedszkolaka do szkolniaka**”

Cel projektu :

- 1) Wyrównywanie szans edukacyjnych najmłodszych;
- 2) Efektywniejsze przygotowanie dzieci do nauki w szkole;
- 3) Podnoszenie jakości życia rodziny.

Beneficjenci korzystający z projektu:

- 1) Dzieci w wieku 3-6 lat, pośrednio – ich rodziny.

5. Projekt pod nazwą roboczą „**Emeryci, Renciści i Inwalidzi z Gójska i dla Gójska**”

Cel projektu :

- 1) Zagospodarowanie czasu wolnego osobom starszym(śpiew);
- 2) Promocja form aktywnego i efektywnego spędzenia czasu wolnego;
- 3) Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, wymiana doświadczeń;

Beneficjenci korzystający z projektu:

- 1) emeryci, renciści i inwalidzi i osoby starsze
- 2) Odbiorcy twórczości (słuchacze i widzowie z jak i spoza terenu Gminy Szczutowo).

6. Projekt pod nazwą roboczą „**Aktywność na wsi – starszych i młodzieży**”

Cel projektu :

- 1) Integracja ludzi starszych emerytów i rencistów z młodzieżą;
- 2) Nawiązanie dialogu społecznego;
- 3) wspólne spędzanie czasu wolnego;
- 4) Łączenie pokoleń.

Beneficjenci korzystający z projektu:

- 1) Dzieci i młodzież, osoby starsze, emeryci i renciści,

7. Projekt pod nazwą roboczą „**Wspieramy lokalną przedsiębiorczość**”

Cel projektu :

- 1) Pomoc przy tworzeniu nowych miejsc pracy
- 2) Doradztwo, szkolenia

Beneficjenci korzystający z projektu:

- 1) Rolnicy zainteresowani otwarciem działalności gospodarczej,
- 2) Bezrobotni

Z powyższych projektów społecznych wynika, iż są one zgodne z misją określoną w Strategii – poprawie jakości życia obywateli – ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, niepełnosprawnych, ubogich i zagrożonych patologiami. Projekty społeczne wpisują się w przyjęty jako praca ciągła harmonogram prac wszystkich jednostek działających na płaszczyźnie polityki społecznej przy realizacji celów 6 podstawowych i są one spójne z działaniami operacyjnymi służącymi osiągnięciu przyjętych celów strategicznych.

7. Finansowanie Strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań, w szczególności:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy (z dochodów własnych);
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych);
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny);
- środki w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich.
- środki partnerów realizujących politykę społeczną. Realizowane ze środków publicznych w ramach kontraktów zleczanych i dotacji przekazywanych organizacjom pozarządowym
- innych.

Obok środków finansowych ogromną rolę w realizacji celów strategicznych mają działania poza finansowe (wykonywanie prac, zbiórki rzeczowe, itp),

8. Wdrażanie strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Szczutowo

Wdrożenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szczutowo odbywa się na dwóch płaszczyznach : merytorycznej i społecznej. Wdrożenie odbywa się przy zaangażowaniu dwóch zespołów: Zespołu Wdrożeniowego oraz Zespołu Monitorującego i przebiega na poziomie organizacyjnym i merytorycznym.

1) Poziom organizacyjny

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szczutowo zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych i niepublicznych działających na polu polityki społecznej w gminie. Taka zasada partnerstwa wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań

wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze będzie zależała od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Przy realizacji takich projektów niezbędne jest porozumienie i współpraca pomiędzy partnerami, określenie wspólnych koncepcji realizacyjnych i przygotowanie odpowiedniej dokumentacji. Struktura organizacyjna Urzędu Gminy i GOPS stwarza niezbędne wymagania organizacyjne poprzez wskazanie osób odpowiedzialnych za prowadzenie dokumentacji merytorycznej i finansowej oraz koordynacji procesu wdrażania strategii, w tym koordynacji pozyskiwania funduszy zewnętrznych.

2) Poziom merytoryczny

Poziom merytoryczny obejmuje wdrażanie i monitorowanie zadań zapisanych w Strategii. Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się członkom Zespołu Wdrażającego oraz Zespołu Monitorującego, jako grup roboczych pracujących nad Strategią. Monitorowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

W realizacji zadań zespołu monitorującego niezbędne jest wsparcie ze strony instytucji zarządzającej – GOPS w Szczutowie, który zapewnia obsługę prawną i biurową. Zespół monitorujący dokonuje wyboru – wskazuje zadania przewidziane do realizacji na podstawie określonych kryteriów oceniających szanse powodzenia danego zadania, jego pilności i efektów które mogą przynieść.

Rekomendując zadanie Zespół Wdrażający ocenia w szczególności:

- pilność - (czy zadanie jest potrzebne lub wymagane prawem i w jakich terminach wdrożenie winno nastąpić?)
- długotrwałość korzyści - jak długo zadanie będzie przynosiło korzyści społeczne?)
- powszechność - (populacja osób która będzie z zadania korzystać lub odbierać usługi?)
- przygotowanie do realizacji - (czy zadanie jest możliwe do realizacji i w jakim przedziale czasowym?),
- akceptacja społeczna - (czy realizacja zadania nie będzie wywoływać konfliktów? I czy zyska akceptację społeczności lokalnej i partnerów zaproszonych do współpracy?),
- dostępność funduszy na realizację - (jaki są obecnie dostępne źródła finansowania zadania? jaka jest szansa na finansowanie ze źródeł zewnętrznych?)
- inne dodatkowe np. zgodność z przewidywanymi tendencjami społecznymi, gospodarczymi i technologicznymi?

9. Monitorowanie strategii

W celu śledzenia postępów w realizacji strategii będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań, jak i ewentualne korekty w tych zadaniach. Strategia z założenia jest dokumentem otwartym, natomiast jej materia (rzeczywistość społeczna) podlega ciągłym zmianom. Dlatego też konieczne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania. Możliwość wprowadzania zmian w dokumencie strategii, jej regularna aktualizacja ma zachować ciągłość jej realizacji, świadczyć o tym, iż strategia ta „żyje”, dzięki czemu możliwe staje się osiągnięcie celów przyjętych w trakcie jej tworzenia.

Etapy wdrażania strategii

- Etap 1.** Przyjęcie strategii do realizacji w drodze Uchwały Rady Gminy
- Etap 2.** Powołanie Zarządzeniem Wójta - Koordynatora ds. Wdrażania Strategii – który opracowuje ramowy roczny Plan Działania (roczny harmonogram wdrażania strategii), metody monitorowania, ewaluacji i sprawozdawczości.
- Zespół Wdrożeniowy i Zespół Projektowy do opracowania projektów realizacyjnych na najbliższy okres 12 miesięcy.
- Etap 3.** Powołane Zespoły opracowują w partnerstwie międzysektorowym poszczególne Plany Działania i poszczególne projekty realizujące określone cele główne i operacyjne Strategii, co będzie przyjęte za każdym razem uchwałą Rady.
- Etap 4.** Praca Zespołów Projektowych nad projektami realizacyjnymi Strategii, aplikowanie o środki na ich dofinansowanie z różnych źródeł, realizacja partnerskich projektów, monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość zrealizowanych projektów w ramach strategii.
- Etap 5.** Promocja Strategii wśród mieszkańców gminy, w tym osób kluczowych kształtujących w gminie politykę społeczną, przedstawicieli różnych podmiotów działających w sferze polityki Społecznej i organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i innych oraz pozyskiwanie usługodawców i partnerów społecznych do jej realizacji.
- Etap 6.** Zaktualizowanie Planu Działania Gminy wskazującego priorytetowe na najbliższy rok budżetowy zadania wynikające ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na lata 2008 – 2013.
- Etap 7.** Opracowanie procedur konkursowych na projekty realizacyjne oraz kontraktowania usług społecznych
- Etap 8.** Zlecenie zadań do realizacji różnym podmiotom i partnerom społecznym, głównie w trybie konkursowym; Budowanie partnerstw z uwzględnieniem sektora społecznego i prywatnego w celu aplikowania o środki z różnych funduszy zewnętrznych oraz wspólnego rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców gminy.

Celem zarządzania realizacją strategii jest planowanie, organizowanie i kontrolowanie wszystkich działań zgodnie z wymienionymi etapami (1 – 8) tak, aby strategia na poziomie operacyjnym, zadania i projekty zostały z powodzeniem zrealizowane mimo pojawiających się trudności i ryzyka. Proces ten zaczyna się, zanim jeszcze zostaną zaangażowane jakiegokolwiek zasoby i jest kontynuowany dopóty, dopóki wszystkie prace nie zostaną wykonane.

Każda gmina stosująca metodologię zarządzania strategicznego, posiada zazwyczaj swoje własne wypracowane podejścia i stąd nieco inaczej definiuje plany działania, czy cykle projektu, dotyczy to identyfikacji projektu, opracowania projektu, realizacji i monitoringu, ewaluacji.

Rozdzielenie cyklu poszczególnych zadań i projektów na kilka faz dostarcza podstaw do efektywnego przygotowania, wdrażania i ewaluacji strategii. Szczególnie ważne jest rozdzielenie faz identyfikacji i opracowania. Przygotowanie projektów ma miejsce w kontekście wielu uwarunkowań organizacyjnych, finansowych, prawnych, a także bardziej zewnętrznych – społecznych.

Zarządzanie strategią, a na bardziej operacyjnym poziomie zarządzanie projektami, będzie koncentrowało się na trzech podstawowych parametrach: jakości, kosztach i czasie wykonania. Dobrze zarządzany projekt, zadanie powinno być wykonane zgodnie z przyjętym w założeniach poziomem jakości, mieści się w określonym czasie i wyznaczonym budżecie.

10. Zespół Monitorujący

Oceny realizacji strategii dokonywać będzie powołany przez Wójta Gminy Szczutowo Zespół monitorujący w składzie:

1. Dariusz Lazarowski - Koordynator gminny,
2. Zbigniew Kopciński
3. Józef Mazurowski
4. Jerzy Kapuściński
5. Bożena Łepkowska
6. Wanda Smólczyńska
7. Andrzej Kapuściński
8. Zuzanna Bońkowska
9. Sabina Dołkowska
10. Tomasz Podlasiak

11. Zakres zadań zespołu monitorującego

- Obserwacja stanu zaawansowania projektów rozwojowych określonych w programach operacyjnych (PROW, Leader, inne) umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji;

- Ocena zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację; weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków; kontrolę postępu prac związanych z realizacją działań.
- Stałe śledzenie zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w strategii.
- Okresowa aktualizacja zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie celem dostosowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do potrzeb mieszkańców i możliwości budżetowych gminy a także możliwości pozyskiwania środków z zewnątrz.
- Przygotowanie projektu dokumentu zawierającego propozycje zmian w Strategii celem ich przyjęcia przez Radę Gminy.
- Wypracowanie systemu przepływu i gromadzenia informacji o zjawiskach i procesach społeczno gospodarczych zachodzących na terenie gminy i o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów (kto, w jakim zakresie, itp).
- Monitorowanie źródeł finansowania zadań określonych w Strategii (środki z budżetu gminy, z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową, ze źródeł organizacji pozarządowych, Europejski Fundusz Społeczny (EFS) poprzez działania zapisane w Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwój zasobów Ludzkich oraz zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego i innych.

12. Harmonogram działań zespołu monitorującego:

Celem bieżącej oceny oraz zachowania ciągłości zadań w obszarze polityki społecznej przyjęto następujący harmonogram działań zespołu monitorującego:

I posiedzenie - do końca stycznia każdego roku:

cel : przygotowanie sprawozdania z realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych za rok ubiegły.

II posiedzenie - kwiecień – maj

cel: 1. Spotkanie monitorujące realizację zadań określonych w strategii, omówienie realizacji zadań określonych w Strategii,
2. Wyeksponowanie problemów społecznych na terenie gminy wypracowanie kierunków zmian,

III posiedzenie - wrzesień (przed planowaniem budżetu)

cel: spotkanie monitorujące zadania określone w strategii, wskazanie kierunków i zadań niezbędnych do finansowania celem ujęcia w projekcie budżetu.

W/w terminy są obligatoryjne, co nie wyklucza zorganizowania posiedzenia w sytuacji wystąpienia potrzeb. W oparciu o materiał zebrany przez Zespół Monitorujący przygotowywana będzie aktualizacja Strategii.

13. Aktualizacja strategii

Aktualizacja Strategii będzie przeprowadzona co 2 lata w I półroczu (kolejna aktualizacja wiosną 2011r.) . Aktualizacji Strategii będzie dokonywał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczutowie przy współpracy Wójta Gminy, Pracowników Urzędu Gminy, dyrektorów szkół, przedstawicieli służby zdrowia i Policji oraz społeczność gminy.

Prace nad aktualizacją Strategii będą poprzedzone zebraniem opinii od społeczności gminy na temat skali problemów społecznych, deficytów i zadowolenia z podjętych działań w sferze polityki społecznej oraz wszystkich niezbędnych danych dotyczących sytuacji społecznej gminy. Następnie na warsztatach ze społecznością, na podstawie zebranych materiałów i wyników monitoringu strategii, zostaną opracowane poszczególne elementy strategii, które wymagają aktualizacji oraz dokonana zostanie weryfikacja i hierarchizacja poszczególnych celów i zadań realizacyjnych. Brane będą pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego, np. nowe uregulowania prawne, społeczno ekonomiczne, czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego też przy wyborze zadań do realizacji na kolejne lata, osoby współpracujące powinny uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczutowo, ale także nowe, nie ujęte w nim zadania. Planuje się następującą procedurę monitorowania Strategii przed przystąpieniem do aktualizacji :

1. Przegląd Strategii będzie przeprowadzany przez cały okres jej obowiązywania (co dwa lata bardziej szczegółowo). Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie roczne sprawozdanie zawierające informacje na temat zaawansowania poszczególnych zadań wybranych do realizacji w danym roku. Realizatorem powyższych zadań będzie powołany przez Wójta Gminy zespół, który swoje wnioski będzie przedstawiał Radzie Gminy.
2. Wójt, który jest odpowiedzialny za wdrażanie rocznego Planu składa Radzie Gminy sprawozdanie z jego realizacji, które przyjmowane są Uchwałą Rady Gminy.
3. Zmiany w dokumencie dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta po wydaniu stosownej opinii przez odpowiednią Komisję Rady Gminy.
4. Ocena końcowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu całego okresu w jakim realizowane mają być poszczególne działania/zadania ujęte w Strategii. Wnioski z oceny posłużą jako rekomendacje w kolejnych procesach planowania strategicznego.

14. Upowszechnienie dokumentu i promocja jego efektów

W ramach upowszechniania Strategii podejmowane będą następujące działania:

1. Umieszczenie dokumentu na stronie internetowej Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
2. Zamieszczenie na tablicy ogłoszeń przy Urzędzie Gminy informacji o przyjęciu Strategii i możliwościach dostępu do niej.
3. Zamieszczenie informacji na temat Strategii w prasie lokalnej .
4. Informowanie o zawartych w dokumencie planach na zebraniach wiejskich.
5. Zapewnienie możliwości zapoznania się przez mieszkańców ze Strategia poprzez udostępnienie jej w biurze Rady Gminy oraz zorganizowanie spotkania lub spotkań z mieszkańcami informującego o obecnym kształcie Strategii.
6. 6. Wszystkie sprawozdania i oceny powstające w ramach monitorowania Strategii, jak również jej zmiany będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej.

VI. Zakończenie

Władze gminy, przedstawiając niniejszy dokument mają nadzieję, że stanie się on ważnym wydarzeniem w rozwoju wspólnoty samorządowej, będzie wyrazem dążeń i aspiracji jej mieszkańców oraz wskaże jasno wytyczony, możliwy do zrealizowania cel. Jego osiągnięcie nie będzie jednak możliwe bez wysiłku całej wspólnoty samorządowej. Priorytetem jest jednak rozwój gospodarczy gminy. Bez niego trudno sobie wyobrazić realizację misji określonej w strategii. Rozwój gospodarczy jest najlepszym sposobem eliminacji większości problemów społecznych (takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość itp.), przed jakimi staje władza lokalna.

Przygotowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Szczutowo jest tym instrumentem, który pozwoli w sposób planowy i celowy wykorzystać zewnętrzne i wewnętrzne szanse na ograniczenie patologii społecznych, co pozwoli gminie przeznaczać mniejsze środki na pomoc społeczną i kierować je na inne ważne dla rozwoju gminy cele.

Autorzy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczutowo na lata 2007-2013 Władze Gminy Szczutowo pragną serdecznie podziękować wszystkim osobom, których wiedza i doświadczenie przyczyniły się do powstania tego dokumentu. Przygotowując poniższy dokument władze gminy mają nadzieję, że przyczyni się on do podniesienia jakości życia na jej terenie i pomoże w rozwiązaniu nabrzmiałych problemów społecznych.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Zbigniew Kopyński